

103149

HD 5/4-93

Da prestene brøt med statsmakten

På selve påskedagen 5. april 1942 brøt prestene med staten. Aksjonen var nøye planlagt. Rundt om i hele landet leste prestene dokumentet "Kirkens grunn", skrevet av kirkeledelsen Kristent samråd, fra prekestolene. De opplyste etterpå at de nedla sine embeter av samvittighetsgrunner.

Kirkekampen begynte under statsakten 1. februar med sammenstøt mellom politi og menighet utenfor Nidarosdomen under domprost Fjellbus gudstjeneste. Fjellbu ble avsatt av departementet 19. februar. Dette fikk begeret til å flyte over for biskopene som nedla sine embeter i statskirken 24. februar. I dagene etter påskedagen kom prestenes erklæring om embetsnedleggelse til Kirkedepartementet. Totalt nedla 645 av 699 prester sine embeter i protest.

Første kvinner på Nordpolen

De første kvinnene som satte sin fot på Nordpolen, var ifølge Guinness rekordbok Fran Phipps fra Canada 5. april 1971 og Galina Lastovskaia og Lilia Minina 17. august 1977. De to sistnevnte tilhørte mannskapet på den sovjetiske atomdrevne isbryteren "Arktika".

Minnedager

Kronprinsesse Märtha døde 5. april 1954. Hun var prinsesse av Sverige og nest eldste datter av prins Carl og prinsesse Ingeborg.

Kronprinsesse Märtha ble gift i Oslo 21. mars 1929 med sin fetter, daværende kronprins Olav.

Grønlandssaken som Norge tapte

I juni 1931 hadde nordmannen Hallvard Devold foretatt en privat okkupasjon på Øst-Grønland, og denne ble stadfestet av norske myndigheter 10. juli samme år når det gjaldt Eirik Raudes land. 12. juli året etter okkuperte den norske regjering også et område på det sørøstlige Grønland. Danmark brakte straks Grønlandssaken inn for domstolen i Haag, der prosedyren begynte sent på høsten 1932. Fra norsk side ble det hevdet at okkupasjonen var foretatt i ingenmannsland, mens det fra dansk side ble påstått at Danmark fra gammelt av hadde suverenitet over hele Grønland. Det ble lagt ned påstand om at den norske okkupasjon på Grønland var rettsstridig og ugyldig. Dommen, som falt 5. april 1933, var i samsvar med Danmarks påstand og i realiteten enstemmig. Den norske regjering bøyde seg lojalt for dommen. Ved kongelig resolusjon av 7. april 1933 ble okkupasjonerklæringene opphevet.

HD
5/4-93